

NS-INSTA 800

NS-INSTA 800 er et system for å fastsette og bedømme renholdskvalitet.

Standarden viser:

- Hvordan kvalitetsnivåene skal være etter utført renhold.
- Hvordan byggets ulike rom grupperes inn i romprofiler (kvalitetsprofiler).
- Hvordan man for hver profil setter kvalitetsnivåer for objektgruppene gulv, inventar, vegg og himling.
- Hvordan dette skal kunne måles og følges opp i kontroller.

Standarden ivaretar hele rommet. Dette medfører at det normalt ikke skal være nødvendig å avtale særskilte periodiske arbeider. Behovet for slikt arbeid må planleggeren vurdere og innkalkulere i det totale ressursbehovet.

Eksempler på periodiske rengjøringsoppgaver kan være:

- Gulvbehandling (oppskuring, polishbehandling, tepperens, vedlikeholdsoljing etc.)
- Hovedrengjøring (støvsanering, rengjøring av vegger og himling, lufteventiler etc.)
- Puss av innvendige skilleglass og fasadevinduer

Standarden sier ingenting om hvordan renholdet skal utføres. Det er med andre opp til den som står for renholdet å foreslå egnede metoder, midler og utstyr i forhold til overflater og smusstype.

Definisjoner

NS betyr norsk standard

INSTA står for internordisk standardisering

800 er nummeret på standarden

Standarden brukes til vurdering av oppnådd rengjøringskvalitet i alle typer lokaler og kommunikasjonsmidler. Dette beskrives etter oppsatte kriterier, uavhengig av renholdsplaner, metoder og renholdssystemer som benyttes.

Registrering av oppnådd rengjøringskvalitet skal foretas umiddelbart etter utført renhold, og før lokalene tas i bruk.

NS INSTA 800 omfatter ikke renholdsrelaterte serviceoppgaver, f.eks. etterfylling av papir- og såpedispensere, tømning av søppelbøtter, oppvask, blomstervanning med mer.

Fem kvalitetsnivåer

Kvalitetsnivå 5 er best, og tilsvarer meget høy kvalitet på rengjøringsresultatet. Urenheter vil på dette nivået finnes i meget liten grad.

Kvalitetsnivå 1 er laveste nivå, og her vil rengjøringskvaliteten oppleves som lav. Urenheter vil finnes i stor grad. Det må på forhånd defineres hvilket kvalitetsnivå det enkelte lokale skal ha etter rengjøring.

Kvalitetsnivået skal beskrives for alle fire objektgruppene et lokale består av. Objektgruppene er: Inventar, vegger, gulv og himling.

Hvert kvalitetsnivå beskriver et antall tillatte samlinger urenheter, som telles opp på både lett og vanskelig tilgjengelige steder, etter at rengjøring har funnet sted. Det skilles også på type urenheter. Antall tillatte samlinger av urenheter relaterer seg til størrelsen på lokalet.

Fire objektgrupper

1. INVENTAR: Bord, stoler, lamper, sanitærutstyr, vinduskarmer, spisemøbler og lignende.
2. VEGGER: Alle veggflater, dørblader, karmer, elkontakter, lysbrytere, innvendig glassvegger med mer.
3. GULV: Gulvflater, trapper – både inntrinn og opptrinn, terskler, gulvrister og lignende.
4. HIMLING/TAK: Takflater, himlingsplater, takfaste lamper, langsgående rør med mer.

Lett og vanskelig tilgjengelige steder

LETT TILGJENGELIGE STEDER = LT

Umiddelbart frie flater.

VANSKELIGE TILGJENGELIGE STEDER = VT

Eksempler:

- a) Overfylte skrivebord
- b) Høye skap
- c) Vannrette og loddrette flater over 180 cm
- d) Når arbeide må utføres i mer enn en meters avstand fra kroppen
- e) Når kroppen må bøyes i unaturlig stilling

f) Ledningssurr og koblingsklyser

Det er tillatt med flere urenheter på vanskelig tilgjengelige steder, enn på lett tilgjengelige steder, innenfor alle kvalitetsnivåer.

To urenhetsgrupper

GRUPPE 1:

Avfall/løst smuss, støv og flekker

GRUPPE 2: Flatesmuss

Fire typer urenheter

1. AVFALL/LØST SMUSS:

Avfall er smuss som kan plukkes opp med hendene, f.eks. papirbiter, sigarettstumper, blader, steiner og lignende. Løst smuss er mindre partikler som ikke kan virvles opp, f.eks. sand, insekter, hår og lignende.

2. STØV:

Støv kan danne et lag på overflaten, og kan virvles opp.

3. FLEKKER:

Fastsittende, tørre eller våte, urenheter på et avgrenset område. F.eks. kaffe og brusflekker, vandrdåper, skrittmerker, tyggegummi, render og skjolder. Må ikke skyldes manglende vedlikehold av bygningsmessig art.

4. FLATESMUSS:

Fastsittende, tørre eller våte, urenheter på et ikke avgrenset område. F.eks. kalk og rustbelegg, fettfilm, nikotin, friksjonsmerker i stort omfang, ujevn overflatebehandling. Flatesmuss må ikke være forårsaket av skader eller manglende vedlikehold av bygningsmessig art.

Samlinger av urenheter

Samme type urenheter innen et område på maks 0,25 kvadratmeter, skal telles som en samling. På lange smale flater som er en naturlig enhet, skal betraktes som en samling forutsatt at bredde $\times$ lengde ikke overstiger 0,25 kvadratmeter. Det vil si at f.eks. en gulvlist som er én cm bred kan være opptil 25 meter lang, og likevel regnes som en samling. En kabelgate som er 10 cm bred kan være opptil 2,5 meter lang, og telle som en samling.

Lokalets størrelse bestemmer tillatt antall urenheter

Antall samlinger urenheter i et lokale skal settes i forhold til størrelsen på lokalet. NS INSTA 800 beskriver intervaller med fire forskjellige lokalstørrelser:

1. Til og med 15 kvm
2. 16 kvm til og med 35 kvm
3. 36 kvm til og med 60 kvm
4. 61 kvm til og med 100 kvm

Hvis lokalet er større enn 100 kvm, skal det deles i to eller flere deler, slik at størrelsen kommer innenfor et målbart område (se over). Dette kalles da en inspeksjonsenhet = IE

Tabell

Urenheter (avfall/løst smuss, støv og flekker) Flatesmuss

Kvalitetsnivå	Lokaler (IE) t.o.m.15 kvm	Lokaler (IE) 16 – 35kvm	Lokaler (IE) 36 – 60kvm	Lokaler (IE) 61 – 100kvm	Arealandel i prosent
5	LT 1 VT 1	LT 1 VT 2	LT 2 VT 4	LT 4 VT 6	LT 0% VT 0%
4	LT 2 VT 3	LT 3 VT 5	LT 5 VT 6	LT 7 VT 8	LT 10% VT 10%
3	LT 5 VT 6	LT 6 VT 8	LT 9 VT 12	LT 12 VT 18	LT 25% VT 25%
2	LT 7 VT 8	LT 8 VT 10	LT 13 VT 15	LT 18 VT 20	LT 50% VT 50%
1	LT 10 VT ubg	LT 12 VT ubg	LT 18 VT ubg	LT 24 VT ubg	LT 75% VT 75%

Visuelle målinger

- a) Registrering av oppnådd rengjøringskvalitet skal foretas minst fire ganger årlig, som beskrevet i standarden.
- b) Den visuelle registreringen skal foretas ved alminnelig befaring i lokalene som målingen omfatter.
- c) Registrerte urenheter føres opp på et romskjema for hver objektgruppe, og telles opp for så å sammenlignes med valgte kvalitetsprofil.

- d) Er antall tillatte urenheter mindre enn, eller lik valgte kvalitetsprofil, er lokalet godkjent.
- e) Viser resultatet at antall urenheter overstiger det antall som er beskrevet for valgte kvalitetsprofil, vil lokalet bli underkjent.
- f) Lokaler som gjentatte ganger blir underkjent, vil bli gjenstand for skjerpet kontroll.
- g) Visuell registrering er enkel å utføre, i tråd med standardens intensjon for måling av rengjøringskvalitet.

Objektive målinger

Standarden gir mulighet for objektive målinger med teknisk utstyr innenfor følgende områder:

- a) støvavsetninger
- b) hygiene
- c) friksjon
- d) glans
- e) statisk elektrisitet
- f) overflatemotstand på gulv

Disse er ment som et supplement til den visuelle registreringen, og skal kun brukes etter avtale, eller ved spesielle tilfeller og problemstillinger.

Hvordan foregår registrering av rengjøringskvalitet?

Et bygg består som oftest av mange typer lokaler. (F.eks. oppholdsrom, klasserom, korridorer, pasientrom, toaletter, dusjrom. Treningslokaler, kontorer, møterom, grupperom, kantine, lagerrom mv.)

Det er naturlig å dele disse inn i beslektede romkategorier, i forhold til valg av kvalitetsprofiler. Det faller naturlig å velge en høyere kvalitetsprofil på sanitærrom, da adferden på slike rom tilsier at aktiviteten er personnært. Innenfor de på forhånd bestemte kvalitetsprofiler, velges det ut et mindre antall rom fra hver profil, som registrering av oppnådd rengjøringskvalitet skal foretas på.

AQL (acceptance quality limit), er en statistisk tabell i standarden. AQL angis i fire forskjellige prosentsatser, hvor 4% er normalen.

Den beskriver antall lokaler innenfor hver av de valgte kvalitetsprofiler for et bygg, som skal være gjenstand for kvalitetsregistrering av rengjøringen. Antallet relaterer seg til det totale antall lokaler innenfor hver kvalitetsprofil bygget består av, i intervaller innenfor hver prosentsats. AQL beskriver også grenseverdier for antall aksepterte og underkjente lokaler, som er gjenstand for registreringen. En renholder som vet hvilken kvalitet de forskjellige lokalene er forventet å ha etter utført renhold, og som har kunnskaper om hvordan standarden måler rengjøringskvalitet, vil enkelt kunne foreta egen vurdering av nødvendig renholdsaktivitet for å oppnå det ønskede resultat. Det blir enklere å planlegge arbeidet, og sikre at renholdet er godt nok utført i forhold til forventningene.

Standarden bidrar til trygghet i arbeidssituasjon og felles forståelse av rengjøringskvalitet blant kollegaer, ledelse og brukere.

Gevinst kan være færre stressituasjoner, lavere sykefravær og bedre arbeidsmiljø.

NS-INSTA 800 Kvalitetsprofiler

NHO

Service og Handel

NHO

Service og Handel

Objektgrupper og urenhetsgrupper

Profil A+ (Rød)

Profil A (Oransje)

Profil B (Gul)

Profil C (Grønn)

	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Inventar	Avfall og løst smuss, støv og flekker				5				4					4					3	
	Flatesmuss				5				5					4						4
Vegger	Avfall og løst smuss, støv og flekker				5				4					4						4
	Flatesmuss				5				5					4						4
Gulv	Avfall og løst smuss, støv og flekker				5				4					4					3	
	Flatesmuss				5				4					4					3	
Himling	Avfall og løst smuss, støv og flekker				5				5					4						4
	Flatesmuss				5				5					4						4

Objektgrupper og urenhetsgrupper

Profil D (Blå)

Profil E (Indigo)

Profil F (Fiolet)

	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Inventar	Avfall og løst smuss, støv og flekker			4				3				2			
	Flatesmuss			4				3				2			
Vegger	Avfall og løst smuss, støv og flekker		3					3				2			
	Flatesmuss		3					3				2			
Gulv	Avfall og løst smuss, støv og flekker		3					3				2			
	Flatesmuss		3				2					2			
Himling	Avfall og løst smuss, støv og flekker			4				3					3		
	Flatesmuss			4				3					3		

Visuell opplevelse

A+

Et svært godt renhold

A

Et meget godt renhold

B

Et meget godt renhold

C

Et meget godt renhold

D

Et normalt godt renhold

E

Et forholdsvis godt førsteinntrykk av renholdet

F

Et renhold hvor det stilles begrensede krav til kvaliteten

Økende pris og kvalitet-->